

Marcin Przesmycki, Szymon Jusik, Krzysztof Achtenberg

PILOTAŻOWE WDROŻENIE HYDROMORFOLOGICZNEGO INDEKSU RZECZNEGO (HIR) DO OCENY WÓD PŁYNĄCYCH W RAMACH PAŃSTWOWEGO MONITORINGU ŚRODOWISKA (PMŚ)

Pilot implementation of the Hydromorphological Index for Rivers (HIR) for assessing watercourses as part of the State Environmental Monitoring (PMŚ)

ABSTRAKT: Praca prezentuje pierwsze wyniki badań terenowych w oparciu o Hydromorfologiczny Indeks Rzeczny (HIR) prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania prowadzono na 25 stanowiskach zlokalizowanych w województwie dolnośląskim. Zaprezentowano zmienność atrybutów koryta, które mogą mieć istotne znaczenie dla bytowania organizmów wodnych. Multimetriks HIR uwzględni dwa parametry takie jak Wskaźnik Różnorodności Hydromorfologicznej i Wskaźnik Przekształceń Hydromorfologii. Uzyskane wyniki porównano z wynikami uzyskanymi metodą RHS. Prowadzone badania wykazały bardzo dużą presję antropogeniczną na koryta badanych cieków.

SŁOWA KLUCZOWE: hydromorfologia, HIR, RHS, PMŚ, ocena stanu rzek

ABSTRACT: The article presents the first results of field studies based on the Hydromorphological Index for Rivers (HIR), conducted as a part of the State Environmental Monitoring (PMŚ). 25 river sections in Dolnośląskie Province were examined. Diversity of channel features, which are significant as habitats of water organisms, was presented. HIR includes two parameters – Hydromorphological Diversity Score and Hydromorphological Modification Score. The results were compared with those obtained with the use of River Habitat Survey. The research indicates that the examined rivers are under a strong human pressure.

KEY WORDS: hydromorphology, HIR, RHS, PMŚ, river status assessment

Wstęp

Prezentowana metoda przygotowana została na potrzeby monitoringu stanu hydromorfologicznego wód płynących w Polsce, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) w 2016 roku (Szostkiewicz et al. 2016a). Od 2017 roku jest ona stosowana przez Inspekcję Ochrony Środowiska do oceny hydromorfologicznych elementów jakości wód wspierających elementy biologiczne w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Metodykę tę mogą stoso-

wać również inne służby odpowiedzialne za gospodarkę wodną (np. RZGW, WZMiUW) lub ochronę przyrody (np. RDOŚ). Może być też wykorzystywana do ocen środowiskowych, w tym oceny wpływu inwestycji na środowisko rzeczne oraz prognozowania skutków działań renaturyzacyjnych w zakresie zmian hydromorfologicznych. Ponadto powinna znaleźć zastosowanie w ocenie warunków abiotycznych siedlisk rzecznych w badaniach naukowych i praktycznych różnych grup organizmów wodnych.